

I. JOB, *Santa Maria*. Zagreb, Moderna galerija

Smrt majke Jugovića; S. Albin, *Maričon*). Pisao kritike i prikaze o hrv. kulturi i umjetnosti, studirao nar. nošnje i običaje.

BIBL.: *Izložba slika Gabrijele Jurkića*, Vijenac, 1923, 1; *Joso Bužan*, *ibid.*, 1923, 2; *Zora pl. Preradović*, *ibid.*, 1923, 3; *Primjena hrvatske seljačke umjetnosti u našem umjetnom obrtu*, *ibid.*, 1923, 5; *Maksimilijan Vanka*, *ibid.*, 1923, 6; *Robert Jean-Ivanović*, *ibid.*, 1923, 7; *Marko Rašica*, *ibid.*, 1923, 8; *Dr Branko Šenoa*, *ibid.*, 1923, 9; *Milenko D. Đurić*, *ibid.*, 1923, 10; *Hinko Juhn*, *ibid.*, 1923, 21; *Vojta Braniš*, *ibid.*, 1923, 24; *Kršnjavi i hrvatska tvorna umjetnost*, *ibid.*, 1925, 9; *Prva slavenska ex libris izložba u Zagrebu*, *Grafička revija*, 1929, 4; *Utjecaj hrvatske etnografije na razvoj kulturnih prilika u hrvatskome narodu*, u zborniku: *Obzor, spomen-knjiga 1860—1935*, Zagreb 1935.

JIROUŠEK, Željko, povjesničar umjetnosti (Zagreb, 3. II. 1911). Diplomirao (1935) na Filozofskome fakultetu u Zagrebu, gdje je i doktorirao (1946) tezom *Novi prilozi za povijest crkve Sv. Katarine u Zagrebu*;

1946—82. profesor na istome fakultetu. Proučava gotiku i barok u Hrvatskoj (napose u Zagrebu, crkva Sv. Katarine), a potom eur. umjetnost ranoga sr. vijeka i predromaničku skulpturu u Dalmaciji.

BIBL.: *Pregled razvoja arhitekture, plastike i slikarstva u banskoj Hrvatskoj od XII do konca XVIII stoljeća*, u knjizi: *Naša domovina*, II, Zagreb 1943; *Bjelokosni diptih ranog srednjeg vijeka u Galeriji Jugoslavenske akademije u Zagrebu*, ZUZ, 1959; *Novo čitanje i tumačenje posljednjeg reda natpisa na ranosrednjovjekovnom sarkofagu splitskog nadbiskupa Ivana, suvremenika kralja Tomislava*, Radovi OPU, 1969, 6; *Uz problem agnosciranja i datiranja jedne gotičke okrunjene glave iz stare zagrebačke katedrale*, *ibid.*, 1969, 6; *O starom Vrbovcu, rodnom mjestu bana Petra Zrinskog*, Kaj, 1971, 9; *O nepoznatoj slici Raspeća na Golgoti mladog Albrehta Dürera u Zagrebu iz 1495. godine*, Peristil, 1971—72, 14—15.

JOB, Cvijeta, slikarica (Beograd, 6. VIII. 1924). Završila studij na Akademiji u Zagrebu 1951. Slika ulja, minijature u temperi, radi grafiku. Odlikuje se

bogatim, maštovitim izrazom u kojemu prevladavaju poetični i lirski sadržaji. Ističe se kao ilustrator književnosti za djecu i mladež (*Sunčana gora*, *Ero s onoga svijeta*, *Ribar Palunko*). Radi u različitim tehnikama i ističe se zanatskim umijećem. Izlagala u Rijeci 1981. i 1989. D. Iv.

JOB, Ignjat, slikar (Dubrovnik, 28. III. 1895 — Zagreb, 28. IV. 1936). Polazio gimnaziju u Dubrovniku; bio je član kazališne družine u Nišu. God. 1914. uhitile su ga austrijske vlasti kao jugosl. aktivista i otpremile u šibenski zatvor. Potom je premješten u Bolnicu za duševne bolesti, gdje ostaje do 1916. i gdje počinje crtati. God. 1917–20. upisan je na Višoj školi za umjetnost i umjetni obrt u Zagrebu, ali je neredovito pohađa. Poč. 1921. za boravka na Capriju naslikao je prvu sliku (*Ribari na Capriju*). Živio je u Zagrebu, Beogradu, Dubrovniku, na Korčuli, u Kulini blizu Aleksinca; od 1927. u Dalmaciji (Vodice, Supetar, Split), 1934–35. u Beogradu. Gotovo čitavo njegovo djelo nastalo je za njegova boravka u Dalmaciji. Umro je od tuberkuloze u Zagrebu.

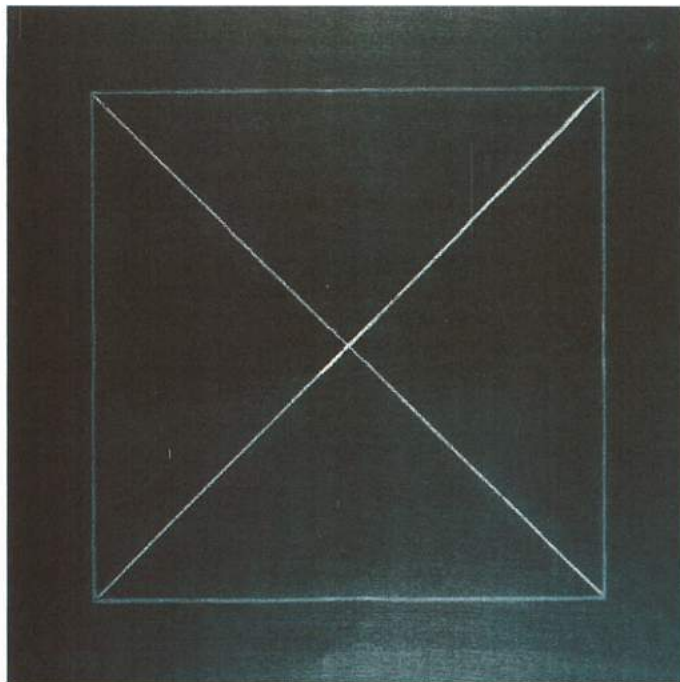
Premda nije stekao potpunu školsku izobrazbu, J. se razvio u umjetnika osebnog izraza i snage. Njegov prvi crtež iz šibenske bolnice (*Ludaci u dvorištu*, 1916) nije samo dokument jednoga razdoblja života koje je ostavilo u njemu trajan pečat, već i nagovještaj slikareva ekspresionističkoga usmjerenja. Ozračje »Proljetnoga salona« u vrijeme studija u Zagrebu, kao i odjeci Cézannea, Hodlera, El Greca i secesije, stopljeni u njegovim prvim slikama, zrače snažnom ekspresijom (*Ribari s Caprije*, *Berba naranača*, *Santa Maria*, 1921). Otada počinje Jobov »tamni ekspresionizam« koji prelazi od linije do pune plastike, od svjetlosti do boje, od literature do slikarstva te završava »minijaturnim stilom« što ga razvija 1925–27, kada se liječi u planinskim selima Kablarske klisure i u Kulini. Po sjećanju obrađuje zavičajne teme: ribare, dalmatinska sela, težake pri poslu i odmoru na slikama malih formata, zagasitih boja i naglašene narativnosti (*Na terasi*, *Primorsko selo*, *Nedjelja na otoku*, *Svadba*, *Berba u primorskom selu*, *U mlinu od maslina*), a među njima se ističe *Branje pečuraka*. Na kraju toga razdoblja (1927) nastale su kompozicije velikoga formata i monumentalna izraza *Sajam u primorskom selu* i *Ludaci*. Preselivši se u Dalmaciju, J. se približuje kolorizmu i neposrednu doživljavanju južnjačkoga ozračja i života. God. 1927–30. paleta mu pomalo oživljava na slikama *Berba*, *Suncokreti*, *Pejzaž iz Supetra*, *Pejzaž s Brača*, *Vjetar u luci*, *Masline*, *Pejzaž s umjetnikovim domom*. Te slike prijelaznoga razdoblja između svoje tamne, pesimističke faze i predstojeće kolorističke izložio je J. na svojoj prvoj samostalnoj izložbi u Splitu 1929. Slijede godine nagloga razvitka do pune zrelosti, što se nazire na njegovoj drugoj i posljednjoj samostalnoj izložbi u Splitu 1931. Pod jarkim suncem Dalmacije J. je otkrio svoj pravi izraz: svjetlost, žarke boje, uzbuđljivu prirodu, sukob dramatike i lirike. Približio se plamenoj paleti Van Gogha (čije je slike poznao jedino iz reprodukcija), ali stvara vlastito i izvorno slikarstvo. U pejzažu je gledao simbol, a u boji psihološki izraz, po čemu je naš jedini pravi ekspresionistički slikar. Jobov ekspresionizam nije rezultat kakvoga programa ili opredjeljenja, već osobnoga doživljavanja života, zavičajne sredine i njezinih ljudi. Nošen snažnim temperamentom, J. je u svojim pejzažima i figuralnim motivima težio sve smionijim kolorističkim rješenjima, približavajući se u kasnijemu razdoblju fovizmu. U uznemirenu ritmu kompozicija i sklonosti za groteskna izobličenja ostvario je vlastitu varijantu ekspresionizma u našem slikarstvu između dva svj. rata. J. je u toj glavnoj i posljednjoj fazi života naslikao više od 130 slika, ulja na platnu, drvu i kartonu (*U krčmi*, *Nedjelja*, *Lumbarda*, *Gripe*, *Procesija na Braču*, *Maestral u kanalu*, *Masline*, *Ples na žalu*, *Ribari pred oluju*, *Zalaz sunca*, *Moj dom*). Naslikao je nekoliko autoportreta (1928/29, 1931) i portreta (*T. Ujević*, *Moja žena*, *Ivana*, *M. Uzorinac*, *N. Đorđević*, 1935). Sudjelovao je na izložbama »Cvijete Zuzorić«, grupe »Oblik«, Zagrebačkih umjetnika itd. Posmrtna izložba održana je u Splitu i Beogradu 1937, a retrospektivna u Zadru, Rijeci, Dubrovniku, Ljubljani 1957, te u Zagrebu i Beogradu 1958.

ilustracija na str. 383

LIT.: K. Prijatelj, Ignjat Job (katalog), Split 1957. — G. Gamulin, Ignjat Job, Zagreb 1961. — M. B. Protić, Srpsko slikarstvo XX veka, I, Beograd 1970, str. 175–180. — L. Trifunović, Srpsko slikarstvo 1900–1950, Beograd 1973, str. 117–119, 169–172. — V. Maleković, Ekspresionizam i hrvatsko slikarstvo (katalog), Zagreb 1980. — Z. Tonković, Ignjat Job, u katalogu: Galerija Bol, Bol 1981. — M. B. Protić, Slikarstvo XX veka, Beograd 1982. — G. Gamulin, Ignjat Job, Bol 1987. — Isti, Hrvatsko slikarstvo XX stoljeća, II, Zagreb 1988. R.

JOHANNES ALBINUS (Ivan Albini), mlet. ljevač zvona. God. 1550–94. lijevao zvona za brojne crkve u Istri i Kranjskoj. Njegova zvona u Glogorici i Crnigradu kraj Roča datirana su glagoljicom 1573.

EHU, 25

D. JOKANOVIĆ-TOUMIN, Nova slika II.

LIT.: A. Gnirs, Alte und neue Kirchenglocken, Wien 1917, str. 213. — B. Fučić, Glagoljski natpisi, Zagreb 1982.

JOHANNES ANTONII DE VIENNA → IVAN ANTUNOV IZ VIENNE

JOHI, selo u Pokuplju. Jednobrodna kapela Sv. Matije s bačvasto presvođenim svetištem slikovito je smještena na strmoj obali Kupe. U njoj su tri ranobarokna oltara rustične izradbe.

JOKANOVIĆ-TOUMIN, Dean, slikar (Sarajevo, 29. VI. 1946). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1970 (R. Goldoni). Od 1975. živi u Milanu. Slika minimalizirane i elementarne oblike na bijelim ili crnim podlogama (*Nove slike*, 1978). Oko 1980. proširuje svoj likovni registar slikanjem na različitim materijalima (*Otvorena slika*, 1980); sredinom desetljeća vraća se izvornim slikarskim postupcima uz bogatiju uporabu boje. Ciklus slika pod nazivom *Između jednakog i različitog* (1989) bogat je likovnim citatima (meandar, op-art), čime se autor približava estetici postmoderne. Izdao je mape *8 grafika* (1974), *Serigrafije* (1980) i *4 crno + 4 bijelo* (1980). Samostalno izlagao u Zagrebu, Beogradu, Sarajevu, Milanu i Bologni.

LIT.: J. Denegri, Dean Jokanović-Toumin (katalog), Zagreb 1981. — T. Maroević, Brisanje radi novog početka, Vjesnik, 30. III. 1982. — I. Denegri, Apstraktna umjetnost u Hrvatskoj, Split 1985. — Z. Maković, Dean Jokanović Toumin, Zagreb 1990. K. Ma.

JO KLEK → SEISSEL, JOSIP

JORDAN, Albert → IVANIŠEVIĆ, DRAGO

JORDAN, Vasilije, slikar (Zagreb, 1. III. 1934). Diplomirao je 1958. na Akademiji u Zagrebu (K. Hegedušić, Lj. Babić), na kojoj od 1978. predaje slikarstvo. Izraziti predstavnik poetske fantastike i magičnoga realizma u suvremenoj hrv. umjetnosti. Na prvoj samostalnoj izložbi (1961) utvrđuje vlastite stilske odrednice: romantičnu scenografiju u kojoj se odvijaju simbolički i nadrealni prizori nostalgčnih sadržaja (*Marcia funebre*, 1960; *Menažerija*, 1961). Naglašava perspektivu, dramatično osvjetljenje i klasičan slikarski postupak (*Ruine*, 1966). Slika tematske cikluse grupirane oko osnovnoga motiva, često kao poliptihe (*Samotar*, *Familija*, *Genealogija*, *Homo volans*, *Jockey*, *Ladanje*, *Biciklist*). U novijim cjelinama faktura je slobodnija, paleta svjetlija, naracija sve složenija (*Vremenski zid*, *Bazeni*, *Stepenište*). Samostalno je izlagao u Zagrebu (1961, 1966, 1972, 1977, 1979, 1982), Beogradu (1961, 1963, 1967), Antwerpenu (1963), Skoplju (1964), Parizu (1966, 1976, 1982), Bruxellesu (1968, 1971, 1974, 1978), Dubrovniku (1979) i St. Gallenu (1980). Sudjelovao na izložbi »Suvremeno slikarstvo i kiparstvo Jugoslavije« u Lusanni (1962), na VIII. međunarodnome bijenalu u São Paulu (1965) i na izložbi »Znakovi obnove nadrealizma« u Bruxellesu (1969). Bavi se crtežom i grafikom.